

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Danou Černou v právní věci

žalobce: **M. C.**
bytem xxx xxx, xxx xxx – xxx
zastoupen advokátkou Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímálovou.
sídlem Muchova 223/9, 160 00 Praha 6 - Dejvice

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 2. 2020, č. j. MPSV-2020/34752-911,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce, Mgr. Dagmar Rezkové Dřímálové, advokátce, se **přiznává** odměna ve výši 3 146,- Kč, která jí bude vyplacena z účtu Městského soudu v Praze do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhá přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 2. 2020, č. j. MPSV-2020/34752-911 (dále též „napadené

Shodu s prvopisem potvrzuje: V. P.

rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu (dále též „správní orgán prvního stupně“) ze dne 5. 12. 2019, č. j. 20978/2019/AAI, kterým bylo rozhodnuto o nepřiznání dávky mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje.

2. Žalobce v podané žalobě a jejím doplnění namítl, že nesouhlasí se závěry správních orgánů učiněnými v prvostupňovém i napadeném rozhodnutí, a to z následujících důvodů. Žalobce poukázal na skutečnost, že se v průběhu let 2018 a 2019 musel celkem třikrát stěhovat, čímž mu vznikly náklady na stěhování a uložení jeho osobních věcí a nábytku, poprvé se musel stěhovat, protože majitelé bytu potřebovali byt pro rodinnou příbuznou, podruhé se stěhoval, protože mu ke dni 30. 6. 2019 skončila nájemní smlouva na byt v Újezdě nad Lesy a majitelka bytu mu ji neprodloužila, a jelikož sociální byt žalobce získal až ke dni 29. 8. 2019, do doby přidělení sociálního bytu bydlel na ubytovně a nábytek měl uskladněný ve skladu na Veleslavíně. Na stěhování, první nájemné za bydlení v Újezdě nad lesy a na kauci si žalobce půjčil peníze od svých přátel, proto z finančních prostředků, které obdržel v červenci 2019, uhradil část těchto půjček a poté mu nezbylo téměř nic na uhrazení jeho základních životních potřeb. Žalobce je toho názoru, že správní orgány jsou dostatečně seznámeny s jeho celkovou situací, je dlouhodobě osobou závislou na příjmu hrazenému státem a vzhledem k jeho věku a zdravotnímu stavu není schopen si svůj příjem navýšit jiným způsobem. Žalobce se proto domnívá, že v jeho případě jsou splněny podmínky pro přiznání dávky pomoci v hmotné nouzi – mimořádná okamžitá pomoc na úhradu nezbytného jednorázového výdaje tak, jak o ni žádost ze dne 30. 10. 2019 požádal.
3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě shrnul předchozí řízení o žádosti žalobce o dávku mimořádné okamžité pomoci a uvedl, že neshledal v prvostupňovém rozhodnutí pochybení, pro které by jej v odvolacím řízení zrušil. Žalovaný připomněl, že mimořádná okamžitá pomoc je dávka fakultativní, závislá na správním uvážení orgánu pomoci v hmotné nouzi, jejímž smyslem je poskytovat pomoc s výdaji, které jsou jednorázové, mimořádné a neočekávatelné. Žalovaný je toho názoru, že správní orgán prvního stupně zcela jednoznačně vyhodnotil, proč dávku žalobci nepřiznal, a má za to, že bylo rozhodnuto v mezích zákona. S ohledem na uvedené skutečnosti žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.
4. Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:
5. Dne 30. 10. 2019 žalobce podal žádost o mimořádnou okamžitou pomoc typu nezbytný jednorázový výdaj na úhradu nákladů spojených s přestěhováním do Magistrátem hl. m. Prahy nově přiděleného bytu v Praze na Střížkově. Žalobce požadoval částku ve výši 27 790,- Kč, přičemž tato částka se skládá z nákladů na přestěhování nábytku a osobních věcí ve výši 14 280,- Kč, nájemného v Jinonicích za měsíc srpen 2019 ve výši 5 100,- Kč a nákladů na uložení nábytku na Veleslavíně za měsíc srpen ve výši 8 410,- Kč. K žádosti žalobce doložil doklady potvrzující uhrazení uvedených nákladů. Žalobce uvedl, že k úhradě uvedených nákladů mu pomohla také osobní půjčka ve výši 25 000,- Kč, kterou musí vrátit.
6. Rozhodnutím ze dne 5. 12. 2019 rozhodl správní orgán prvního stupně o nepřiznání dávky mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje žalobci. V odůvodnění rozhodnutí správní orgán prvního stupně uvedl, že v tomto konkrétním případě nejsou splněny podmínky § 2 odst. 5 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o pomoci v hmotné nouzi“), neboť tato mimořádná okamžitá pomoc neslouží k úhradě již uhrazeného nákladu spojeného se stěhováním. Žalobce k mimořádné okamžité pomoci doložil již uhrazené stvrzenky za stěhování, ubytování a uložení osobních věcí a nábytku v celkové výši 27 790,- Kč. V době uhrazení těchto nákladů žalobce hospodařil s příjmem ve výši 31 775,- Kč za vyúčtování za služby, dále obdržel vratnou kauci ve výši 18 000,- Kč, starobní důchod ve výši 5 518,- Kč, příspěvek na bydlení ve výši 6 302,- Kč, příspěvek na živobytí ve výši 1 671,- Kč a doplatek na bydlení ve výši 5 405,- Kč, celkově tedy v měsíci úhrady nákladů

hospodařil s příjmem ve výši 68 671,- Kč. Správní orgán prvního stupně uzavřel, že se oprávněně domnívá, že nejde o situaci k přiznání mimořádné okamžité pomoci, a to z důvodu již uhrazení veškerých nákladů a na základě reálných příjmů žalobce v době stěhování.

7. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, o kterém žalovaný rozhodl žalobou napadeným rozhodnutím. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný shrnul předcházející řízení o žádosti žalobce ze dne 30. 10. 2019 a ztotožnil se se závěry, k nimž dospěl správní orgán prvního stupně. Žalovaný učinil závěr, že v daném případě nenastal důvod poskytnout žalobci dávku mimořádné okamžité pomoci na úhradu stěhování osobních věcí a nábytku, na úhradu uložení nábytku a na úhradu nájemného za měsíc srpen 2019, neboť tyto náklady vznikly v měsíci červenci a srpnu 2019 a v téže době byly také uhrazeny. Žalobce v době hrazení těchto nákladů, tj. v červenci 2019 obdržel částku ve výši 18 000,- Kč z vratné kauce a částku ve výši 31 775,- Kč z vyúčtování služeb, dále obdržel dávku státní sociální podpory – příspěvek na bydlení ve výši 6 302,- Kč, dávku důchodového pojištění ve výši 5 518,- Kč a dávku pomoci v hmotné nouzi – příspěvek na živobytí ve výši 1 671,- Kč. Z uvedeného plyne, že žalobce v měsíci červenci 2019 disponoval s celkovou částkou ve výši 63 246,- Kč. Na základě těchto skutečností žalovaný uzavřel, že žalobce nelze považovat dle § 2 odst. 5 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi za osobu v hmotné nouzi, neboť měl dostatečné prostředky k úhradě nezbytného jednorázového výdaje, a proto nevznikl na dávku mimořádné okamžité pomoci dle § 36 odst. 1 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi.
8. Městský soud v Praze přezkoumal dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
9. Zákon o pomoci v hmotné nouzi upravuje dva typy dávek k zajištění základních životních podmínek fyzických osob, a to dávky měsíčně se opakující (příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení) a dávky jednorázové označované souhrnně jako dávka mimořádné okamžité pomoci.
10. Příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení jsou základními prostředky k zajištění osob nacházejících se v hmotné nouzi. Jedná se o dávky obligatorní, tedy takové, na které vzniká nárok splněním podmínek stanovených zákonem.
11. K zajištění základních životních potřeb, nestačí-li k tomu dávky výše uvedené, lze přiznat v případě mimořádných okolností ještě další jednorázovou dávku – dávku mimořádné okamžité pomoci. Tato dávka je však fakultativní a její přiznání je ponecháno na správním uvážení příslušného správního orgánu. Nárok na ni vzniká až rozhodnutím o jejím přiznání. Účelem této dávky je hradit výdaje „jednorázové a v podstatě nahodilé“ (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 3 Ads 87/2012 – 39, ze dne 23. 11. 2011, č. j. 3 Ads 113/2011 – 46, č. 2582/2012 Sb. NSS, ze dne 18. 9. 2013, č. j. 6 Ads 39/2013 – 29, ze dne 20. 11. 2013, č. j. 3 Ads 7/2013 – 31, či ze dne 17. 4. 2014, č. j. 4 Ads 27/2014 – 28). I tuto dávku, stejně jako ostatní dávky pomoci v hmotné nouzi, je třeba vnímat jako beneficium státu, který, za dodržení ústavněprávních limitů, stanoví podmínky jejich přiznání a vyplacení (podrobně viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu, uvedená v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2017, č. j. 7 Ads 334/2017 – 26).
12. Podle § 36 odst. 1 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi má nárok na mimořádnou okamžitou pomoc osoba uvedená v § 2 odst. 4 a 5, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi.
13. Podle § 2 odst. 5 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi může za osobu v hmotné nouzi orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, která nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky k úhradě nezbytného jednorázového výdaje, spojeného zejména se zaplacením správního poplatku při prokázání ztráty osobních dokladů, při vydání duplikátu rodného listu nebo dokladů potřebných k přijetí do zaměstnání, s

úhradou jízdného v případě ztráty peněžních prostředků, a v případě nezbytné potřeby s úhradou noclehu.

14. Jednorázová dávka mimořádné okamžité pomoci může být na základě správního uvážení přiznána bez ohledu na to, zda osoba žadatele splňuje nárok i na opakující se dávky pomoci v hmotné nouzi, či nikoliv. Jde o bezprostřední pomoc v nenadálých, mimořádných situacích, kdy osoba žadatele s přihlédnutím k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům, nemá dostatečné prostředky na úhradu nezbytného jednorázového výdaje, v případě nezbytné potřeby se může jednat i o pomoc s úhradou noclehu. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2021, č. j. 9 Ads 250/2020 – 40)
15. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu správní orgán nejprve posoudí charakter požadované mimořádné okamžité pomoci, tedy to, zda se vůbec jedná o úhradu nezbytného jednorázového výdaje, a následně případně přistoupí k posouzení příjmů, majetkové a sociální situace žadatele (blíže viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2011, č. j. 3 Ads 126/2010 – 70).
16. Jelikož je mimořádná okamžitá pomoc fakultativní dávkou, nikoli dávkou nárokovou, a není u ní tedy stanovena pevná hranice příjmu; záleží pouze na správní úvaze orgánu pomoci v hmotné nouzi, zda a v jaké výši tuto dávku poskytne, přičemž tento postup může správní soud přezkoumávat pouze z hlediska překročení případných mezí správního uvážení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), resp. z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2011, č. j. 3 Ads 126/2010 – 70)
17. V nyní projednávaném případě žalobce v říjnu 2019 požádal o dávku mimořádné okamžité pomoci typu nezbytný jednorázový výdaj, a to v souvislosti s náklady souvisejícími s jeho stěhováním, které mu vznikly v době mezi skončením nájemní smlouvy (ke dni 30. 6. 2019) a přidělením bytu od Magistrátu hl. m. Prahy (ke dni 29. 8. 2019), tj. v období července a srpna 2019. Požadovaná částka v celkové výši 27 790,- Kč se skládá z nákladů na přestěhování nábytku a osobních věcí, nájemného na ubytovně v Jinonicích za měsíc srpen 2019 a uložení nábytku ve skladě na Veleslavíně za měsíc srpen 2019. Veškeré náklady spojené se stěhováním žalobce uhradil z vlastních prostředků v době jejich vzniku, tj. již v červenci a srpnu 2019.
18. Pokud jde o charakter požadované mimořádné okamžité pomoci, tedy to, zda lze v daném případě považovat vzniklé náklady spojené se stěhováním žalobce – úhradu za stěhování nábytku a osobních věcí, dočasné uložení nábytku ve skladě a dočasný pobyt žalobce na ubytovně – za nezbytný jednorázový výdaj, není pochyb o tom, že správní orgány (shodně s žalobcem) tyto náklady zjevně považovaly za nezbytný jednorázový výdaj ve smyslu § 2 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Proto také dále přistoupily k posouzení příjmů, majetkové a sociální situace žalobce.
19. Správní orgány zhodnotily výši příjmů žalobce v době, kdy žalobce uhradil tyto náklady, a dospěly shodně k závěru, že žalobce v předmětné době disponoval dostatečnými prostředky k úhradě nezbytného jednorázového výdaje, a proto mu nevznikl nárok na dávku mimořádné okamžité pomoci dle § 36 odst. 1 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Správní orgány přihlédly nejen k výši reálných příjmů žalobce v předmětné době, ale rovněž k tomu, že veškeré náklady spojené s jeho stěhováním byly žalobcem uhrazeny již v době, kdy tyto náklady vznikly, tj. v červenci a srpnu 2019. V předmětné době žalobce disponoval s celkovými příjmy ve výši 63 246,- Kč sestávajícími se z dávky důchodového pojištění – starobního důchodu (5 518,- Kč), dávky státní sociální podpory – příspěvku na bydlení (6 302,- Kč) a dávky pomoci v hmotné nouzi – příspěvku na živobytí (1 671,- Kč), a nadto žalobce dále obdržel vratnou kauci z předešlého nájemního bytu, kde mu skončila nájemní smlouva (18 000,- Kč), a přeplatek z vyúčtování služeb (31 755,- Kč). Správnost uvedených skutečností týkajících se žalobcových příjmů v předmětné době, ze kterých správní orgány při posuzování příjmů a majetkové a sociální situace žalobce ve vztahu k nákladům na jeho stěhování uplatněným v žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc ze dne 30. 10. 2019 vycházely, žalobce v průběhu správního řízení ani v rámci uplatněných žalobních námitek

nezpochybnil. V žalobě žalobce poukazuje na skutečnost, že z příjmů obdržených v červenci 2019 uhradil část svých dřívějších půjček, nelze však zároveň přehlédnout, že žalobce i přesto bez problémů uhradil i veškeré své náklady spojené se stěhováním (stěhování nábytku a osobních věcí, uložení nábytku ve skladě v měsíci srpnu 2019 i pobyt na ubytovně v měsíci srpnu 2019). Žalobce tedy nepochybně v předmětné době disponoval dostatečnými finančními prostředky k úhradě nezbytného jednorázového výdaje. Přehlédnout pak nelze ani skutečnost, že žalobce uplatnil žádost o dávku mimořádné okamžité pomoci až několik měsíců po vzniku nákladů na nezbytný jednorázový výdaj a po jejich uhrazení z vlastních prostředků. Z odůvodnění napadeného i prvostupňového rozhodnutí je zřejmé, že správní orgány byly seznámeny s individuální situací žalobce v předmětné době a náležitým způsobem se jí zabývaly. Soud neshledal, že by správní orgány při posuzování příjmů a majetkové a sociální situace žalobce či při zhodnocení, zda žalobce splňuje podmínky pro přiznání dávky mimořádné okamžité pomoci, překročily meze správního uvážení či jej dokonce zneužily. Rozhodnutí jsou dostatečným, srozumitelným a přezkoumatelným způsobem odůvodněna a jejich závěry odpovídají zjištěným skutečnostem.

1. S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že žalobou napadené rozhodnutí i rozhodnutí prvostupňové je správné, zákonné i přezkoumatelné.
20. Ze všech shora uvedených důvodů neshledal soud žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
21. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému žádné prokazatelné náklady řízení nevznikly.
22. Ustanovená zástupkyně žalobce Mgr. Dagmar Rezková Dřímlová, advokátka, již v souladu s § 35 odst. 9 větou první s.ř.s. platí odměnu za zastupování stát, provedla ve věci dva úkony právní služby, kterými jsou první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem (§ 11 odst. 1 písm. b/ vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu) a písemné podání (§ 11 odst. 1 písm. d/ vyhlášky č. 177/1996 Sb.) Za jeden úkon právní služby jí náleží mimosmluvní odměna ve výši 1 000,- Kč (§ 9 odst. 2 ve spojení s § 7 bodem 3. vyhlášky č. 177/1996 Sb.), která se zvyšuje o 300,- Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. Za dva úkony právní služby tak ustanovené zástupkyni náleží 2 600,- Kč, přičemž vzhledem k tomu, že ustanovená zástupkyně je plátcem DPH, se tato částka zvyšuje o částku odpovídající dani, tj. o částku 546,- Kč. Celková výše odměny ustanovené zástupkyně žalobce tedy činí 3 146,- Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Městského soudu v Praze do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 3. června 2021

JUDr. Dana Černá v. r.
samosoudkyně